

Museale molenvondst

Tekst: Jan Waling Huisman, collectiebeheerder/registrar Universiteitsmuseum

Beeld: Cisca Ackermann, collectiebeheerder/behoudsmedewerker Universiteitsmuseum

Model van een poldermolen

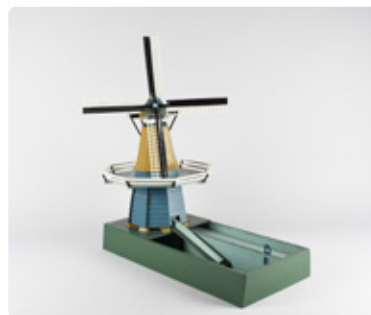
In het depot van het Universiteitsmuseum staat dit veelkleurige molenmodel. Het is een model om de werking van een poldermolen te laten zien en dat doet het ook zeer overtuigend. Alles aan het mechanisme werkt, je kunt hem op de wind zetten met het grote rad, de rem is functioneel en de hele aandrijving zorgt ervoor dat de vijzel draait. Kortom, een model voor de mechanicus in spé, afkomstig uit de collectie van het voormalig Natuurkundig Laboratorium.

Dat het daar vandaan komt is zeker, getuige het oude inventarisnummer III27. Over de maker is niets bekend, terugzoeken in de aanwezige oude laboratorium inventarisboeken levert ook niets op. Deze stoppen bij III25.....

Gezien de leeftijd en de vergelijkbare instrumenten die wel genoemd staan, is het waarschijnlijk dat de universiteit dit model heeft aangekocht bij de veiling van de instrumentencollectie van het Natuurkundig Genootschap, dat in 1865 de hele instrumentenverzameling

van de hand deed. De Universiteit heeft toen flink ingekocht. De veilingcatalogus benoemt bij kavel 60 een 'mahoniehouten model van een wind- watermolen'. Passend bij andere kavels, zoals het model van een havenkraan, een windas en een overtoom.

Blijft natuurlijk de vraag wie de molen zo fleurig beschilderd heeft. In tegenstelling tot de herkomst, die misschien ergens in een archief nog opduikt, zullen we dat waarschijnlijk nooit weten. Een amanuensis [een assistent op natuurkundig, biologisch en/of scheikundig terrein op een school of in een laboratorium red.], met tijd over, of een stagiair die beziggehouden moest worden misschien? En daar houden de raadsels niet op. In de beschrijving staat dat het model al voor 1949 aanwezig was in het Universiteitsmuseum, getuige een foto van een museale opstelling uit die tijd. Echter, de molen die daar op staat is een geheel andere..... Waar is deze gebleven dan? Daarom, tot besluit van deze bijdrage de oproep om vooral toch goed te registreren. Zodat

onze toekomstige collega's geen (wiek)slag hoeven te slaan naar de geschiedenis van objecten in het depot of museum.